

ITINERARI

EL MOVIMENT OBRER A CORNELLÀ DE LLOBREGAT (1962-1977)

Punt de sortida:	Parada Montesa del Trambaix
Punt d'arribada:	Parc de Rosa Sensat
Durada aproximada:	aproximada: sense aturades, uns 30 minuts.

Aquest itinerari més que un recorregut es tracta d'un seguit d'espais de la ciutat significatius com a escenaris del moviment obrer dels anys seixanta i setanta del segle XX, que van vertebrar la resistència anti-franquista a Cornellà.

Antiga fàbrica Montesa, a la zona d'aparcament davant la parada del Trambaix Montesa. A la fàbrica es va produir, l'any 1962, una trobada entre els diferents sectors del moviment obrer, socialistes, comunistes i catòlics, que no van tenir cap problema en col·laborar conjuntament –tot i les reticències de les diferents jerarquies– convertint-se en impulsors del que després s'anomenaria nou moviment obrer.

Montesa tenia aleshores uns 500 treballadors. Josep Pujol, d'Acció Catòlica Obrera i el Moviment Socialista de Catalunya; Pere Rica, de la Hermandad Obrera de Acción Católica; i Josep Maria Folch, del Partit Socialista Unificat de Catalunya, van impulsar aquella reunió. Anteriorment a la fundació formal de Comissions Obreres, ja existien comissions obreres informals que es reunien en bars i que ja havien fet alguna protesta puntual, per exemple a l'any 1958.

Parròquia Sant Miquel de Cornellà, al carrer Feliu i Codina, número 4. L'església va ser la seu de la primera reunió de Comissions Obreres a Cornellà, el 1964. Per què una església? Com que el Sindicat Vertical –l'únic que era legal, de fet, estava controlat per l'Estat– no permetia la reunió, l'alternativa és buscar un local on puguin ser acollits.

A les esglésies no només es realitzaven reunions, clandestines, sinó que també servien com a locals de formació. De fet, el sindicat Comissions Obreres, va ser fundat a l'església de Sant Medir de Barcelona l'any 1964, i alguns religiosos van tenir un paper molt destacat en aquest període històric. És el cas d'Oleguer Bellavista, rector de Sant Jaume d'Almeda, o de Joan N. García-Nieto, jesuïta i inspirador del moviment Cristians pel Socialisme, ens qui ens detindrem més endavant.

Seu de Comissions Obreres del Baix Llobregat (ctra. d'Esplugues, 68). Aquest edifici es va construir a principis dels anys setanta com a seu del Sindicat Vertical de la comarca.

L'Entrisme: aquest terme es refereix a l'estratègia obrera d'entrar en el Sindicat Vertical i ocupar els llocs més baixos –enllaços sindicals i jurats d'empresa– fins algun organisme superior de caràcter local o comarcal. Al Baix Llobregat l'entrisme va arribar a tenir un alt grau d'ocupació de càrrecs, com per exemple les UTT (Unió de Tècnics i Treballadors) del metall o de la química. Això permetia convocar assemblees, organitzar reunions, fer cursos de formació, establir coordinadores, etc. A les eleccions sindicals de 1975, l'oposició sindical democràtica clandestina va organitzar Les Candidatures Unitàries i Democràtiques que van assolir una total representativitat.

Creuant el carrer, a la mateixa carretera d'Esplugues, trobem el **monòlit d'homenatge al moviment obrer**. Tant l'edifici que tenim al costat com la caserna de bombers i altres edificacions s'han construït a solars que havien format part de les instal·lacions de l'empresa Siemens, que continua la seva activitat, tot i que en un espai més reduït, uns 200 metres més enrere. Hi ha tres vagues molt significatives en la història de la conflictivitat obrera: la vaga de la Siemens de 1962 com a referent mític de la lluita obrera a la comarca, les vagues d'Elsa, Solvay i del metall, juntament amb la vaga general de l'estiu de 1974 i, per últim, la vaga general contra la carestia de vida de desembre de 1974.

Església de Santa Maria, a la plaça de l'Església de Cornellà. Va tenir un important paper en la vaga de Laforsa el novembre de 1975. Va coincidir amb la mort del dictador, Francisco Franco, i va durar dos mesos i mig, amb els treballadors tancats a l'església. Va ser molt significativa en l'organització del moviment obrer, a l'inici de la transició, i va enfortir la Inter-sindical. Els líders sindicals de Laforsa, Juan Ramos, José Cano, Pere Caldas, Emilio Guerrero i Carles Navales van ser rebuts pel governador civil de Barcelona, Sánchez Terán, i pel delegat governamental de Treball. Els empresaris no volien tenir interlocució directa amb els treballadors; i el delegat del Sindicat Vertical va arribar a proposar-los demanar una entrevista al Rei per mediar en el conflicte, cosa que evidentment no es va produir.

Parc de Rosa Sensat. Accés pel carrer de Vicenç Llivina. A l'entrada del parc trobem un monòlit metàl·lic, obra de Ricard Vaccaro, titulat "L'honestat d'un compromís" i dedicat a Joan N. García-Nieto.

Joan N. García-Nieto va néixer el 9 de juliol de 1929 a Barcelona, fill d'una família de l'alta burgesia catalana. Sacerdot i jesuïta, el 1965 es va traslladar a Sant Ildefons, a petició de militants obrers cristians; col·laborà amb el moviment obrer i ciutadà, creant i impulsant les Comissions Obreres de la comarca, l'organització política de Bandera Roja i l'associació de veïns de Sant Ildefons. A més d'aquesta activitat social, sindical i política, participà i col·laborà activament amb diferents parròquies essent consiliari de grups dels moviments apostòlics obrers. Fruit d'aquesta tasca fundà la Comunitat Cristiana de Cornellà. El 1973, Alfons Comín i García-Nieto van fundar Cristians pel Socialisme, referent polític i religiós de gran incidència. Va morir el 23 de juliol de 1994 a Cornellà mentre celebrava missa a la parròquia Verge del Pilar.

